

Pali'uni Ki Soci

Qabasang a, kazizingva ka bunun pababazbaz, minhaizin a pipikou, minsuma'in a takuta, sin soci a haiphaipin ti kinuz tu amin minsuma.

Maaq aingkun a aza'aza amin tupa'un tu zingva, muqa tu nitu mamaszang tu qaimamngsut.

Maaq a zingva a patunaan paklis mapalinautu ki nabazbazan tu bunun ta, a tudiipin aingka maqtu pababazbaz.

Maaq a Pipikou a muqa man “pi—pi—” tu'i'i'ia, nitu maqtu pababazbaz.

Maaq a Takuta a, uka'an i paklis, makusia zingki-tinpaq masatu qalinga, tudipin a bunun maqtu pababazbaz.

Laupakadau a, haizin a tupaun tu soci ikmama'aiun mita ihaan daqdaqqanin. Uka'an i paklis, sia zingki-tinpaq a patunadaan i qalinga masatu. Nitu kaupa sinbabazbaz qalinga a maqtu satu'un, maqtu amin a papatasan siin sinpasisasing satu'un; maqtu aipa pakahaan uaivai masatu sintusasaus i bunun, saduu ki inga; maqtu masatu siin madainpus i sui, min'uni babalivan; mabaliv i sikaupa tu qaimangsut. anatupa ihaan duma vaivivavi dalaq, maaq i mapulanbu ki tinnau a, tutuza dau tu masihal daingaz ikma'aiun.

Laupakadau bunun panatatas'anin amin i soci, makusia'in amin soci pababazbaz; ilumaq, inata, mudadaan, mal'u'uu, tunlaihlah, unting laihlah, maaq amin bununa makansauqdung amin bungu mapupuu qaitmal ki soci. Maaq i itmantukun miliskin a, maaq ata laupakadau a basunin amin i soci tu babaas. Aupa ki ni'in ata makungulus pababazbaz, muqa patunhanun soci ka pababazan, sin ta amin sisdangun mita miqumis.

Haiza dau ka kaipisingan ikma'ia ki soci tun. Aupa kaupin soci ka palkakadaan mita, panpungulin tu haizang duma nakuzkuzaun; madia bunun sukdu ihaan pisqaitmal i soci, asniin miliskin duma tu kuzkuzaun; haiza a saduu ki mapapaulang bunun tu sinkuzakuza, mahaipi ula'an i mapapaulang tu sinkuzakuza; haiza ka pakahaan soci pakikiav, kakiki'am ihaan bunun; haiz ka tamakasu bunun, tis'uni ka bunun latuza ki sinpalhaqu tu qalinga a, tishaquin ihaan palalasmuav bunun ta, a minmadia'in a inaita tu intatulunan.

Paqpun asa ata mananulu ikma'ia ki soci. Sia namaqtu is'insihal mita miqumis tu qalinga siin qaningu a saduan, min'ia ki namaqtu isius mita makitvaivi tu qansiap a tan'aun.

談手機

從前人們使用電話傳話，後來有嗶嗶扣、大哥大出現，最後才是手機出現，都是電話，只是類型不一樣。手機不只是能夠傳達聲音，還可以成為筆記本、照相機、錄音機；可以聽別人唱歌、觀賞影片；可以匯款、存款、買賣商品，還能與電腦連結，好處多多。

我們已經中了手機的毒，靠著手機過生活。人們沉溺於手機，不想再思考其他事情；有人用手機賭博；有人被詐騙。要小心使用手機。觀看有利於我們的影片，選擇能增長我們知識的畫面。